

wtorek, 01.10.2024

Październik – miesiąc różańcowy

Historia różańca

Za ojca Różańca św. uważa się św. Dominika (ok. 1171-1221).

Nazwa „rózaniec” wywodzi się ze średniowiecza. Odmawianie Różańca porównywano z ofiarowaniem Matce Bożej róż. Stąd modlitwę tę nazwano wieńcem z róż, czyli Różańcem (Rosarium).

Już w XI wieku „Reguła benedyktyńska” nakazywała braciom zakonnym codziennie odmawiać 150 razy „Ojcze nasz”, na wzór kapłańskiego oficjum złożonego ze 150 psalmów.

W XV wieku kształtowała się obecna forma „Zdrowaś Maryjo”. Zatwierdził ją Pius V w 1566 r. Z czasem do modlitwy „Ojcze nasz” zaczęto dodawać „Zdrowaś Maryjo”. Te dwie modlitwy dały początek Różańcowi.

Ostateczny kształt modlitwy różańcowej ustalił się w XV wieku dzięki dominikaninowi Alanusowi de la Roche (1428-75). To on ustalił liczbę 150 „Zdrowaś Maryjo” na wzór 150 psalmów.

7 października 1571 r. w okolicach Lepanto miała miejsce decydująca bitwa morska, w której starły się ze sobą floty chrześcijańska i turecka. Pius V, świadom, Komu zawdzięcza cudowne ocalenie Europy, uczynił dzień 7 października świętem Matki Bożej Różańcowej. Papież Klemens XI, rozszerzył święto Matki Bożej Różańcowej na cały Kościół.

W 1885 r. papież Leon XIII polecił odmawiać Różaniec przez cały październik i wprowadził do Litanii Loretańskiej wezwanie: „Królowo Różańca Świętego, módl się za nami!”.

1 września 1883 r. Leon XIII, ogłosił encyklikę „Supremi apostolatus officio”, którą zapoczątkował serię encyklik o Różańcu.

W latach przygotowania do Soboru Watykańskiego II Jan XXIII wezwał do modlitwy różańcowej w intencji powodzenia tego wydarzenia w Kościele. 29 września 1961 r. wydał list apostolski o Różańcu – „Il religioso convegno”.

Po Soborze Watykańskim II Paweł VI potwierdził, że Różaniec jest modlitwą ewangeliczną. Uczynił to adhortacją apostolską „Marialis cultus” (2 lutego 1974 r.). Papież ostrzegął, że „jeśli brak kontemplacji, różaniec upodabnia się do ciała bez duszy i zachodzi niebezpieczeństwo, że odmawianie stanie się bezmyślnym powtarzaniem formuł, oraz że będzie w sprzeczności z upomnieniem Chrystusa, który powiedział: ‘Na modlitwie nie bądźcie gadatliwi jak poganie. Oni myślą, że przez wzgląd na swe wielomówstwo będą wysłuchani’”.

16 października 2002 r. Jan Paweł II opublikował list apostolski „Rosarium Virginis Mariae”, którym ogłosił Rok Różańca Świętego. Dołączył w nim do modlitwy różańcowej tajemnice światła dopełniając lukę między dzieciństwem Pana Jezusa i Jego męką. Zaznaczył w tym dokumencie, że „rózaniec należy do najlepszej i najbardziej wypróbowanej tradycji kontemplacji chrześcijańskiej”. Rozwinięty na Zachodzie, jest modlitwą typowo medytacyjną i odpowiada poniekąd ‘modlitwie serca’ czy ‘modlitwie Jezusowej’, która wyrosła na glebie chrześcijańskiego Wschodu. Papież zastrzegł, że „choć różaniec ma charakter maryjny, to jest modlitwą o sercu

chrystologicznym”. „Skupia w sobie głębię całego przesłania ewangelicznego, którego jest jakby streszczeniem. W nim odbija się echem modlitwa Maryi, Jej nieustanne ‘Magnificat’ za dzieło odkupieńcze Wcielenia, rozpoczęte w Jej dziewiczym łonie”.

Pierwsze ślady modlitwy różańcowej zanotowali egipscy pustelnicy w V w. n.e. Mnisi powtarzali wielokrotnie pierwszą część modlitwy ‘Zdrowaś Maryjo’, czyli pozdrowienie anielskie, i błogosławieństwo św. Elżbiety. Drugą jej część dodano prawdopodobnie w XIV w. podczas epidemii dżumy w Europie. Ostateczny tekst ‘Zdrowaś Maryjo’ zatwierdził papież Pius V w 1568 r.

Powstanie modlitwy różańcowej w formie zbliżonej do znanej obecnie tradycja Kościoła przypisuje założycielowi zakonu dominikanów św. Dominikowi Guzmánowi. Matka Boża miała mu się objawić i podarować różaniec, zachęcając go do odmawiania tej modlitwy.

Różaniec w znanym dziś kształcie zatwierdził papież Pius V 1569 r. Do roku 2002 składał się z trzech części: radosnej, bolesnej i chwalebnej po pięć tajemnic w każdej. Papież Jan Paweł II 16 października 2002 r. listem apostolskim ‘Rosarium Virginis Mariae’ dodał do różańca tajemnice światła, wypełniając lukę między dzieciństwem Pana Jezusa i Jego męką. Zaznaczył w tym dokumencie, że „różaniec należy do najlepszej i najbardziej wypróbowanej tradycji kontemplacji chrześcijańskiej”. Rozwinięty na Zachodzie, jest modlitwą typowo medytacyjną i odpowiada poniekąd ‘modlitwie serca’ czy ‘modlitwie Jezusowej’, która wyrosła na glebie chrześcijańskiego Wschodu. Papież zastrzegł, że „choć różaniec ma charakter maryjny, to jest modlitwą o sercu chrystologicznym”. „Skupia w sobie głębię całego przesłania ewangelicznego, którego jest jakby streszczeniem. W nim odbija się echem modlitwa Maryi, Jej nieustanne ‘Magnificat’ za dzieło odkupieńcze Wcielenia, rozpoczęte w Jej dziewiczym łonie” – napisał.

Za pontyfikatu Leona XIII wprowadzono także w Kościele zwyczaj nabożeństw różańcowych w październiku. „Pragniemy, aby cały miesiąc październik bieżącego roku był poświęcony niebieskiej Królowej Różańcowej. (...) Poczynając od pierwszego października do drugiego listopada, we wszystkich kościołach parafialnych oraz innych, jeśli ordynariusze miejscowi uznają to za stosowne, a także we wszystkich kościołach i kaplicach poświęconych czci Bogurodzicy, winna być odmawiana uroczystie przynajmniej jedna część różańca wraz z litaniami loretańską. Zalecamy też, by odmawianie różańca z ludem było połączone z nabożeństwem lub wystawieniem Najświętszego Sakramentu” – napisał papież. W 1888 r. wprowadził on do rytuału rzymskiego oficjum różańcowe własne i mszę własną. Papież Pius X wydał 4 października 1903 r. ‘E supremi apostolatus’ (o odnowieniu wszystkich rzeczy w Chrystusie), która streszczała dotychczasowe nauczanie na temat różańca.